

Streektaalfunctionaris

in proefschrift:

Groninger taal is ²⁷⁻¹¹⁻⁸⁹ heftig in beweging

GRONINGEN - De Groninger taal is heftig in beweging. Het Gronings verandert en de veranderingen zijn niet alleen te verklaren uit beïnvloeding door het standaard Nederlands. Dat stelt de Groninger streektaalfunctionaris Siemon Reker in zijn proefschrift over het Groninger werkwoordsysteem en de positie van 'hoeven' daarin.

Reker, in het verleden ook actief bij Radio Noord, heeft veel werk verzet voor zijn studie. Ruim 500 informanten uit West-, Zuidoost- en Noord-Groningen hebben hem het materiaal - woordenlijsten en zinnestelsels - geleverd voor zijn navorsingen.

In 1891 is al door de onderzoeker Smith opgemerkt dat van enkele werkwoorden - de modale hulpwerkwoorden - in het Gronings twee vormen voorkomen wanneer ze als voltooid deelwoord worden gebruikt. 'Hoeven' (huien-huifst) behoort tot de modale werkwoorden, die naar gelang de betekenis een dubbele vorm voor het voltooid deelwoord hebben.

Het interessante van het nader bestuderen van het werkwoord 'hoeven' is dat het in het Gronings niet om een echt in het oog springend verschijnsel gaat. Uit de materiaalverzameling van Reker blijkt dat de variaties van 'hoeven' te verklaren zijn als plaatselijke varianten en als geleidelijke veranderingen in de loop der tijd in het Gronings.

De belangrijkste conclusie van Reker is dat het Gronings snel verandert. Dit als gevolg van het oprukkende Nederlands. Deze veranderingen komen volgens de streektaalfunctionaris niet toevallig tot stand. Een deel van de veranderingen is te verklaren uit de mogelijkheden en de onmogelijkheden binnen de Groninger taal. Variaties in 'hoeven' zijn ook te verklaren uit de systematiek van het Gronings.

Rond 1 december zal het proefschrift van Reker via de voorlichtingsdienst van de Groninger universiteit bij de media terecht komen.